نفت و انرژی

افزایش ۶۵ درصدی میانگین بارش کشور نسبت به سال آبی گذشته

مدیرکل دفتر مدیریت بحران شرکت مدیریت منابع آب ایران از توزیع نامتوازن بارش ها و کمبود بارش در مرکز و شرق کشور خبرداد و گفت: میانگین بارش کشور نسبت به سال آبی گذشته ۶۵ درصد رشد داشته است.

به گزارش زمان به نقل از وزارت نیرو (پاون)، مهدی جهانیان با اشاره به بارش‌های قابل توجه اخیر در کشور، عملکرد همکاران بخش آب در مدیریت سیلاب‌ها را «فوق‌العاده و قابل تحسین» توصیف کرد و افزود: با وجود همزمانی این شرایط با برخی محدودیت‌ها، خسارات احتمالی به حداقل ممکن رسید وی درباره شرایط خاص کشور در مواجهه همزمان با بارش‌های شدید و سایر چالش‌ها اظهار داشت: مدیریت همزمان این شرایط نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و هماهنگی گسترده بود که با تلاش شبانه‌روزی همکاران صنعت آب در ستاد و استان‌ها به‌خوبی محقق شد. وی با بیان اینکه میزان بارندگی کشور به حدود ۲۰۰ میلی‌متر رسیده است، تصریح کرد: این رقم در مقایسه با سال گذشته که حدود ۱۲۱ میلی‌متر بود، افزایش قابل توجهی داشته و حتی از میانگین بلندمدت کشور (حدود ۱۹۳ میلی‌متر) نیز فراتر رفته است که نشان‌دهنده شرایط خاص بارشی در سال جاری است. جهانیان ادامه داد: با وجود این افزایش بارش، وقوع سیلاب در برخی مناطق غربی، جنوب غربی، جنوب و در روزهای اخیر در شمال شرق کشور، مشکلاتی را برای هموطنان ایجاد کرد اما با تدبیر اتخاذشده، خسارات به حداقل ممکن کاهش یافت. وی با اشاره به اقدامات انجام‌شده در مدیریت سیلاب‌ها تصریح کرد: تمامی اقدامات بر اساس دستورالعمل‌های نظام‌نامه مدیریت سیلاب وزارت نیرو انجام شده و از جمله مهم‌ترین این اقدامات می‌توان به تهیه گزارش‌های تحلیلی پیش‌بینی بارش با همکاری مؤسسه تحقیقات آب و سازمان هواشناسی، تشکیل مستمر ستاد فرماندهی مدیریت سیلاب و ابلاغ به‌موقع هشدارها به شرکت‌های استانی اشاره کرد.

مدیرکل دفتر مدیریت بحران شرکت مدیریت منابع آب ایران با تاکید بر اهمیت اطلاع‌رسانی به‌موقع گفت: اطلاع‌رسانی گسترده از طریق روابط عمومی‌ها، رسانه‌های محلی، استانداری‌ها و فرمانداری‌ها پیش از وقوع سیلاب، نقش مؤثری در کاهش خسارات و افزایش آمادگی عمومی ایفا کرد. وی افزود: تجهیز امکانات لجستیکی، لغو مرخصی نیروهای عملیاتی، تشکیل ستادهای مدیریت بحران در استان‌ها، اعمال محدودیت تردد در مسیرهای پرخطر و تأکید بر عدم استقرار در حریم رودخانه‌ها از جمله اقداماتی بود که پیش از وقوع سیلاب به‌صورت گسترده اجرایی شد.

جهانیان در ادامه با اشاره به وضعیت سدهای کشور گفت: در حال حاضر حجم ورودی آب به مخازن سدها حدود ۲۴ میلیارد مترمکعب و حجم ذخیره نیز حدود ۳۰ میلیارد مترمکعب است که معادل حدود ۵۵ درصد پرشدگی بوده و نسبت به سال گذشته حدود ۱۳ درصد افزایش را نشان می‌دهد. وی در عین حال به توزیع نامتوازن بارش‌ها در کشور اشاره کرد و گفت: در حالی که در استان‌های غربی و جنوبی کشور بارش‌های مناسبی ثبت شده و حتی برخی سدها به مرحله سرریز رسیده‌اند، اما در مناطق مرکزی و شرقی از جمله استان‌های تهران، اصفهان و قم همچنان با کمبود منابع آبی مواجه هستیم.

مدیرکل دفتر مدیریت بحران آب کشور با تأکید بر ضرورت مدیریت مصرف افزود: از هموطنان درخواست می‌شود به‌ویژه در استان‌های دارای تنش آبی، صرفه‌جویی و رعایت الگوی مصرف را جدی بگیرند تا بتوانیم همانند سال گذشته با کمترین مشکل از فصول گرم پیش‌رو عبور کنیم. وی با اشاره به تجربه سیلاب‌های اخیر از جمله در استان هرمزگان، خاطرنشان کرد: با وجود بارش‌های شدید و بعضاً بیش از ۲۰۰ میلی‌متر در بازه‌های کوتاه‌مدت، با تلاش مستمر همکاران در سطوح مختلف، کمترین میزان خسارات جانی و مالی به ثبت رسید که این موضوع نشان‌دهنده آمادگی و توانمندی صنعت آب کشور است. جهانیان ضمن قدردانی از تلاش‌های تمامی دست‌اندرکاران گفت: همکاران حوزه آب در سراسر کشور با تمام توان در حال خدمت‌رسانی هستند و هدف اصلی، تأمین آرامش خاطر مردم و مدیریت بهینه منابع آبی در شرایط پیش‌رو است.

پالایشگاه‌های چینی نفت ایران را با قیمتی بالاتر از برنت خریدند

پالایشگاه‌های مستقل چینی پس از کاهش قیمت‌های پایه و در بحبوحه انتظارات مبنی بر اینکه هند ممکن است پس از معافیت موقت واشنگتن از تحریم‌ها، محموله‌های بیشتری خریداری کند، برای اولین بار پس از سال‌ها، نفت ایران را با قیمتی بالاتر از برنت خریداری کردند.

به گزارش زمان به نقل از ایسنا، هند پس از آنکه واشنگتن به دلیل تاثیر حمله غیرقانونی به ایران، به طور موقت تحریم‌های نفت ایران در دریا را لغو کرد، پس از هفت سال، در آستانه دریافت اولین محموله نفت ایران قرار دارد.

نفت ایران معمولا به دلیل تحریم‌ها با تخفیف نسبت به نفت برنت معامله می‌شود و پالایشگاه‌های مستقل چینی که به عنوان تی‌پات نیز شناخته می‌شوند، بزرگترین خریداران آن هستند.

معاون سیاستگذاری اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی خبر داد:

آغاز اجرای برنامه حمایتی از کسب‌وکارها در شرایط جنگی

معاون سیاستگذاری اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی از تدوین و اجرای یک برنامه سه‌مرحله‌ای برای حمایت از کسب‌وکارها در شرایط جنگی خبر داد.

به گزارش زمان، معاون سیاستگذاری اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی، در تشریح اقدامات دولت برای حمایت از فعالان اقتصادی اظهار کرد: وزارت اقتصاد با همکاری مجموعه اقتصادی دولت، برنامه‌ای سه‌مرحله‌ای را در دستور کار قرار داده است. وی با اشاره به گام نخست این برنامه افزود: در سه هفته ابتدایی جنگ، کارگروهی با اختیارات ویژه و با هماهنگی شورای عالی امنیت ملی تشکیل شد که مأموریت آن، اصلاح فوری قوانین و مقررات مزاحم برای کسب‌وکارها بود. زمانیان ادامه داد: مصوبات این کارگروه منجر به ترخیص حجم قابل توجهی از کالاها در گمرکات کشور و همچنین حل‌وفصل بخش مهمی از مشکلات بانکی و مالیاتی بنگاه‌ها در کوتاه‌ترین زمان ممکن شد. معاون سیاستگذاری اقتصادی وزارت اقتصاد درباره گام دوم این برنامه گفت: در مرحله دوم که همزمان با هفته‌های ابتدایی سال جدید در حال اجراست، تمرکز اصلی بر حفظ کسب‌وکارهای فعال و جلوگیری از توقف آنهاست. وی تأکید کرد: مهم‌ترین اقدام در این مرحله، تأمین سرمایه در گردش بنگاه‌هاست تا مشکلات ناشی از اختلال در زنجیره تأمین، منجر به تعطیلی واحدهای تولیدی نشود. زمانیان با اشاره به برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده در این حوزه افزود: پیش‌بینی شده است که فرآیند اجرایی اعطای تسهیلات برای تأمین سرمایه در گردش با هدف تداوم فعالیت بنگاه‌ها و حفظ اشتغال، از این هفته آینده شود. وی در ادامه به گام سوم این برنامه اشاره کرد و گفت: مرحله سوم مربوط به تشکیل ستاد بازسازی و تأمین مالی برای جبران خسارت‌های زیرساختی است که به دلیل ماهیت متفاوت، از موضوع سرمایه در گردش تفکیک شده است. به گفته وی، این بخش به دلیل نیاز به منابع مالی گسترده‌تر، اختیارات قانونی متفاوت و همچنین تغییر مستمر در فهرست زیرساخت‌ها و شرکت‌های آسیب‌دیده، نیازمند بررسی‌های دقیق و زمان‌بر است. معاون سیاستگذاری اقتصادی وزارت اقتصاد در خصوص نحوه برآورد خسارت‌های وارد شده نیز تصریح کرد: دولت از دو روش اصلی شامل برآورد مستقیم خسارات فیزیکی و همچنین استفاده از شاخص‌های مالی مانند جریان درآمدی شرکت‌ها و ارزش بنگاه‌های بورسی برای تخمین میزان آسیب‌ها استفاده می‌کند. زمانیان خاطرنشان کرد: با وجود انجام برآوردهای اولیه، به دلیل پایین بودن دقت محاسبات در شرایط فعلی، هنوز رقم نهایی خسارت‌ها به‌صورت رسمی اعلام نشده است. وی در پایان به نقش مردم در عبور از این شرایط اشاره کرد و گفت: صرفه‌جویی در مصرف انرژی به‌ویژه در آستانه فصل گرما، می‌تواند از قطع برق واحدهای تولیدی جلوگیری کرده و به تداوم فعالیت بنگاه‌ها کمک کند. زمانیان همچنین از برنامه‌ریزی برای مشارکت مستقیم مردم در فرآیند سرمایه‌گذاری و بازسازی خبر داد و افزود: جزئیات این طرح‌ها به‌زودی از سوی وزارت اقتصاد اعلام خواهد شد.

بیمه بیکاری، راهکاری برای حل موقت تعطیلی کارگاهها

یک کارشناس حوزه کار و اشتغال با اشاره به آسیب دیدن برخی واحدهای تولیدی از تجاوز ائتلاف آمریکایی صهیونی علیه مردم ایران، گفت: در چنین شرایطی استفاده از بیمه بیکاری، ساده ترین روش برای حل مشکل بیکاری کارگران است.

به گزارش زمان به نقل ازایرنا، حمید حاجی اسماعیلی با اشاره به وضعیت برخی کارگران در شرایط جنگ به دلیل تعطیلی و یا تخریب واحدهای تولیدی گفت: در حال حاضر یک راهکار قانونی و قدیمی در کشور برای حمایت از افرادی که شغل خود را از دست می‌دهند وجود دارد و آن استفاده از بیمه بیکاری است. وی توضیح داد: افرادی که به هر دلیل از جمله تعدیل نیرو، تعطیلی موقت کارگاه‌ها یا از دست دادن شغل با بیکاری مواجه می‌شوند، در صورتی که وقفه ایجاد شده در کار آنها بیش از چند روز ادامه پیدا کند و امکان استفاده از مرخصی وجود نداشته باشد، می‌توانند از طریق سازمان تأمین اجتماعی وارد فرآیند دریافت بیمه بیکاری شوند. این کارشناس حوزه کار افزود: کارگرانی که در کارگاه‌های مشمول بیمه تأمین اجتماعی فعالیت داشته‌اند، می‌توانند بر اساس میزان سابقه و شرایط حقوقی خود از مزایای بیمه بیکاری بهره‌مند شوند. طبق قانون، مقرری بیمه بیکاری معادل ۵۵ درصد حقوق فرد است و به ازای هر نفر از افراد تحت تکفل نیز ۱۰ درصد به آن اضافه می‌شود. همچنین در این مدت، سابقه بیمه‌ای فرد نیز حفظ خواهد شد. حاجی اسماعیلی با اشاره به لزوم تسریع در روند معرفی کارگران به بیمه بیکاری گفت: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی باید هرچه سریع‌تر فرآیند معرفی کارگران به سازمان تأمین اجتماعی را انجام دهد و شعب تأمین اجتماعی نیز با شفاف‌سازی فرآیندها امکان استفاده از این خدمات را برای متقاضیان فراهم کنند؛ چه از طریق سامانه‌ها و چه به صورت حضوری. وی در عین حال به وضعیت کارگرانی که تحت پوشش بیمه تأمین اجتماعی نیستند اشاره و خاطرنشان کرد: تعداد قابل توجهی از کارگران در بخش‌هایی فعالیت می‌کنند که مشمول بیمه نیستند و برآورد می‌شود حدود چهار میلیون نفر در چنین شرایطی قرار داشته باشند که انتظار می رود برای این قشر نیز از سوی دولت تصمیم گیری لازم صورت گیرد. این کارشناس پیشنهاد کرد که دولت با همکاری تشکل‌های کارفرمایی و بخش خصوصی جلساتی برگزار کند تا سازوکار حمایتی برای این افراد نیز طراحی شود. به گفته وی، با توجه به داده‌ها و سامانه‌های موجود در کشور به خصوص اطلاعات در اختیار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، امکان شناسایی سطح درآمد این افراد وجود دارد و می‌توان بر اساس آن مقرری حمایتی یا کمک‌های یارانه‌ای برای آنان در نظر گرفت.حاجی اسماعیلی با اشاره به تأثیر حملات اخیر به زیرساخت‌ها و مراکز تولیدی اعلام کرد: بر اساس کنوانسیون‌های بین‌المللی، حمله به مراکز تولیدی، کارگاه‌ها و تأسیسات زیرساختی خلاف مقررات و در زمره جنایات جنگی محسوب می‌شود. این اقدامات علاوه بر اختلال در زندگی مردم، کسب‌وکارها و فعالیت‌های اقتصادی را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد. وی تأکید کرد: تعطیلی برخی فعالیت‌های اقتصادی و اختلال در تولید می‌تواند پیامدهای جدی برای معیشت مردم و حتی منافع ملی داشته باشد و در صورت تداوم، آثار منطقه‌ای و جهانی نیز به همراه خواهد داشت. از این رو انتظار می‌رود نهادهای بین‌المللی هرچه سریع‌تر به مسئولیت‌های خود در قبال چنین تحولات و آسیب‌هایی واکنش نشان دهند.

بازیابی قدرت اقتصادی ایران در پساجنگ

پرداخت همه خسارت‌های جنگ و لغو تحریمها مسیر را برای افزایش قدرت اقتصادی ایران در پساجنگ هموار میکند.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، داود منظور رئیس سازمان برنامه و بودجه دولت شهید رئیسی- تحولات اخیر نشان می‌دهد آنچه در ظاهر به‌عنوان «آتش‌بس» در جنگ تحمیلی سوم مطرح می‌شود، نه پایان جنگ، بلکه ورود به مرحله‌ای پیچیده‌تر از همان بازی است؛ مرحله‌ای که در آن تغییر میدان نظامی به عرصه چانه‌زنی ژئواکونومیک و تثبیت دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران رخ داده است. این وضعیت را باید در چارچوب یک بازی پویا با اطلاعات ناقص در «نظریه بازی‌ها» تحلیل کرد؛ جایی که هدف، نه خاتمه جنگ، بلکه تغییر قواعد آن است. بیانیه شورای عالی امنیت ملی این واقعیت را تثبیت می‌کند که ایران، آتش‌بس را صرفاً یک وقفه تاکتیکی برای تبدیل پیروزی میدانی به دستاورد سیاسی می‌داند. تأکید بر ادامه جنگ تا تحقق اهداف، در کنار پذیرش مذاکرات محدود، نشان‌دهنده راهبردی است که در آن مذاکره، ادامه میدان است، نه جایگزین آن. در این چارچوب، طرح ۱۰ ماده‌ای ایران را باید به‌عنوان «نقشه بازآرایی نظم منطقه‌ای» فهمید؛ طرحی که تلاش می‌کند برتری در میدان را به امتیازات ساختاری، حقوقی و پایدار تبدیل کند. ابعاد این طرح عبارتند از: تنگه هرمز و شریان انرژی: شرط «عبور کنترل‌شده»، هرمز را از یک اهرم فشار موقت به یک نهاد پایدار کنترل ژئواکونومیک تبدیل می‌کند. تکمیل این بند با «پروتکل رسمی عبور امن»، قدرت ژئوپلتیک ما را به یک امتیاز دائمی و حق تثبیت‌شده بین‌المللی ارتقا می‌دهد که می‌تواند تا باب‌المندب نیز گسترش یابد.

بازتعریف امنیت منطقه‌ای: شرط «پایان جنگ علیه محور مقاومت» و مطالبه راهبردی «خروج نیروهای رزمی آمریکا»، به معنای ایجاد یک چرتر امنیتی جدید و حذف تهدید مستقیم نظامی است که در منطق نظریه بازی‌ها، ساختار بازی را با کاهش حضور رقیب تغییر می‌دهد.

انتقال هزینه و بازسازی اقتصادی: «پرداخت کامل خسارت‌های جنگ» (به‌عنوان پذیرش ضمنی مسئولیت و تحمیل هزینه شکست به دشمن) و «رفع همه تحریم‌های اولیه و ثانویه»، مسیر را برای افزایش قدرت اقتصادی پساجنگ ایران هموار می‌کند. زیرساخت حقوقی و مالی نظم جدید: «لغو قطعنامه‌های شورای حکام و شورای امنیت» (بستن مسیر بازگشت تحریم‌ها) و «آزادسازی دارایی‌های بلوکه‌شده» (تأمین مالی فوری توان داخلی)، دو رکن اساسی این طرح هستند.

قفل نهایی دستاوردها: مهم‌ترین بند این طرح، «تصویب همه این موارد در قالب یک قطعنامه الزام‌آور شورای امنیت» است. این بند از تکرار تجربه توافق‌های بدون ضمانت اجرایی جلوگیری کرده و قفل نهایی را برای تثبیت نتایج بازی می‌زند. در کنار این چارچوب، ناکامی آمریکا در عملیات‌های پرهزینه نفوذ به عمق ایران، در منطق نظریه بازی‌ها به‌عنوان «علامت‌دهی پرهزینه ناموفق» عمل کرده و باعث تضعیف تصویر توان عملیاتی دشمن و افزایش قدرت مطالبه‌گری ایران شده است. وضعیت فعلی یک تعادل ناپایدار در آستانه تشدید است. بازی وارد مرحله‌ای شده که اقتصاد، انرژی، ادراک و زمان تعیین‌کننده‌تر از عملیات نظامی‌اند. ترامپ با فشار داخلی و نگرانی متحدان مواجه است، در حالی که ایران با اتکا به انسجام اجتماعی، توان مدیریت بازی در زمان طولانی‌تر را دارد. این تفاوت در تاب‌آوری زمانی، به‌تدریج موازنه را به نفع ایران تغییر می‌دهد. نتیجه آنکه، طرح ۱۰ ماده‌ای ایران یک بسته کامل برای افزایش هزینه بازگشت به درگیری است. اگر این مسیر به نتیجه برسد، خروجی آن آغاز یک نظم جدید منطقه‌ای خواهد بود و اگر به شکست بینجامد، بازی به میدانی به‌مراتب پرهزینه‌تر بازمی‌گردد.در معادلات قدرت، دیپلماسی بدون پشتوانه میدانی و مردمی خلع سلاح است. از این رو، همان‌طور که نیروهای مسلح دست‌به‌هماشه، مذاکرات اسلام‌آباد را نظاره می‌کنند، ضروری است که مردم انقلابی و همیشه‌درصحنه نیز، حضور پرشور خود در خیابان‌ها و به‌ویژه تجمعات شبانه را به‌عنوان بزرگترین پشتوانه تولید قدرت برای تیم مذاکره‌کننده با جدیت ادامه دهند.

مردم در این جنگ کمبود کالا احساس نکردند

نماینده قم در مجلس با اشاره به نقش کلیدی گمرکات در تأمین بازار در دوران جنگ،گفت: مردم کمبود کالا احساس نکردند.

به گزارش زمان به نقل از تسنیم، حجت‌الاسلام قاسم روانبخش، نماینده مردم قم در مجلس شورای اسلامی با اشاره به مدیریت کشور در دوران جنگ اظهار داشت: در جریان جنگ، امور کشور به‌خوبی میان بخش‌های مختلف تقسیم شده بود؛ نیروهای مسلح در میدان نبرد دشمن را زمین‌گیر کردند و در مقابل، دولت مسئولیت پشتیبانی از زندگی مردم را بر عهده داشت. وی افزود: بخش مهمی از این مسئولیت، تأمین مایحتاج عمومی مردم بود که چه از طریق واردات و چه از طریق ظرفیت‌های داخلی، به‌خوبی مدیریت شد و اجازه داده نشد مردم در تأمین نیازهای روزمره با مشکل مواجه شوند. روانبخش با تأکید بر نقش دستگاه‌های اقتصادی گفت: در این میان، گمرک نقش مهمی ایفا کرد و کالاهای وارداتی با سرعت بیشتری تعیین تکلیف و ترخیص می‌شد تا بدون معطلی به بازار برسد و نیازهای مردم تأمین شود. وی ادامه داد: نتیجه این اقدامات این بود که در طول جنگ، کمبود محسوسی در بازار مشاهده نشد و حتی مردم خودشان اعلام می‌کردند که شرایط بازار به‌گونه‌ای است که گویی جنگی در جریان نیست. نماینده قم تصریح کرد: مدیریت مناسب بازار باعث شد رفتارهای هیجانی مانند خریدهای مازاد نیز شکل نگیرد و این موضوع نشان‌دهنده عملکرد مناسب مجموعه‌های اقتصادی دولت در کنترل بازار و تأمین کالاها بودوی همچنین به نقش مردم اشاره کرد و گفت: در کنار این اقدامات، حضور مردم در صحنه و حمایت آنها از کشور، پشتوانه مهمی برای نیروهای مسلح و عامل خنثی شدن اهداف دشمنان بود. روانبخش در پایان تأکید کرد: مجموعه اقدامات دولت، دستگاه‌های اقتصادی و همراهی مردم باعث شد کشور در این مقطع حساس بدون مشکل جدی اداره شود که این موضوع جای تقدیر دارد.

رحمدل بامری عضو هیئت‌رئیسه کمیسیون کشاورزی مجلس نیز اظهار کرد: در جلسات وبینارو کمیسیون کشاورزی و کمیسیون ویژه حمایت از تولید مقرر شد جریمه دیرکرد از تولیدکنندگانی که به علت وقوع جنگ تحمیلی رمضان نتوانسته‌اند تولید مناسب و کافی داشته باشند، اخذ نشود. بامری افزود: همچنین تصمیماتی اتخاذ شد تا به تولیدکنندگانی که پیش از این تسهیلات دریافت کرده بودند، فرصت مجددی برای بازپرداخت داده شود. وی اضافه کرد: در هفته آتی، در هر دو کمیسیون تصمیمات نهایی اتخاذ می‌شود تا این روند به‌صورت رسمی، عملیاتی و اجرایی شود.

نگاه روز

اقتصاد کشور باید پیش‌بینی‌پذیر شود

کاهش جذابیت کشورهای همسایه برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی، می‌تواند به یک فرصت برای ما تبدیل شود. صلح می‌تواند گامی بلند در جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی به کشور ما باشد. منتها این مهم منوط به زمینه سازی‌هایی دارد که باید سیاست‌گذاری اقتصادی فراهم کند.

اقتصاد ایران پیش از جنگ شرایط خوبی نداشت و حتی به پاشنه آشیل سیاست‌گذاری در کشور هم تبدیل شده بود. با وجود این ضعف اما جنگ تحمیلی سوم که با حضور بیشتر ارتش ایالات متحده در حمله به ایران آغاز شد، موجب پیروزی واشنگتن و شکست تهران نشد. در شرایطی که به نظر می‌رسد ایالات متحده در رسیدن به اهداف خود توفیق چندانی نداشته، حملات اسراییل و آمریکا به زیرساخت‌های اقتصادی ایران شدت گرفته است. به نظر می‌رسد آن‌ها با هدف تضعیف بیش از پیش درآمدهای ارزی کشور به زیرساخت‌ها حمله کرده‌اند. دروافع به نظر می‌رسد جنگی که در میدان نظامی نتوانسته موفقیتی برای بانیانش داشته باشد، با حمله به اقتصاد ایران، می‌خواهد عدم موفقیت را پنهان کند. این جنگ هم به نظر می‌رسد به اتمام خواهد رسید و پرسش اصلی این است در فردای آن تصمیم‌گیران کشور چه مسیری را برای بازسازی و بازگشت دوباره به ریل توسعه و پیشرفت انتخاب می‌کنند.

آلبرت بغزیان، کارشناس اقتصاد کلان، درباره ضرورت‌های اقتصاد ایران در روزهای بعد از جنگ گفت: این مهم تحت تاثیر چگونگی پایان این جنگ و این‌که ایران در چه موقعیتی با آمریکا و اسراییل باشد، تغییر می‌کند. جنگ اگر بدون هیچ الزام و شروطی که برای ایران تضمین‌کننده باشد، به پایان برسد، ما با وضعیتی مشابه آن‌چه پس از جنگ ۱۲ روزه تا این جنگ مواجه می‌شویم. وضعیت نه جنگ، نه صلح رکود و تورم را تشدید می‌کند. وی افزود: صرف یک آتش بس، اقتصاد را ما در موقعیت دشوار قرار می‌دهد و مسلما کار مسئولان اقتصادی در مدیریت اقتصاد هم دشوارتر خواهد بود. از مهم‌ترین چالش‌های اقتصاد ما، پیش‌بینی ناپذیر شدن آن است و از بانک مرکزی و وزارت اقتصاد انتظار می‌رود که نوسانات اقتصاد کلان را به حداقل برسانند و زمینه کاهش ابهامات را فراهم کنند. این امر به‌ویژه در روزهای پس از جنگ و بازسازی اهمیتی دو چندان دارد. وی در مورد سیاست ارزی مطلوب در سناریوی آتش بس شکننده گفت: در حوزه سیاست ارزی پیش از جنگ بانک مرکزی خیلی ثبات بخش عمل نکرد ولی انتظار می‌رود پس از جنگ، با اقدامات ثبات آفرین، زمینه‌ای فراهم شود که سرمایه‌گذار حاضر به سرمایه‌گذاری در اقتصاد شود. طبیعی است که پس از جنگ جذب سرمایه‌گذاری خارجی با موانع و البته فرصت‌هایی روبه‌رو است و جذب سرمایه‌گذاری داخلی هم نیازمند زمینه‌سازی است. وی در پاسخ به اینکه چه فرصت‌هایی برای جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی برای ایران پساجنگ وجود دارد، توضیح داد: کشورهای امارات، کویت، قطر، عربستان و بحرین همگی در زمینه جذب سرمایه‌گذاری خارجی موفق بودند اما پای آن‌ها هم به این جنگ باز شد تا دیگر آن‌ها مقاصد امن سرمایه‌گذاری به حساب نیایند. با توجه به اقتداری که نیروی مسلح ایران از خود نشان داد و بارها به نقاط مختلف این کشورها حملات موفق داشت، حتما برای این کشورها جذب سرمایه‌گذاری خارجی دشوارتر می‌شود. او افزود: من فکر می‌کنم کاهش جذابیت کشورهای همسایه برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی، می‌تواند به یک فرصت برای ما تبدیل شود. صلح می‌تواند گامی بلند در جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی به کشور ما باشد. منتها این مهم منوط به زمینه سازی‌هایی دارد که باید سیاست‌گذاری اقتصادی فراهم کند. همان‌طوری که گفتم اگر بانک مرکزی در حوزه ارزی ثبات را حاکم کند، چون به پیش‌بینی پذیری اقتصاد منجر می‌شود، در نهایت به سود جذب سرمایه‌گذاری خارجی هم خواهد بود. ایران در روزهای گذشته بارها از پذیرش پیشنهاداتی خودداری کرده که در آن آتش بس موقت هدف‌گذاری شده بود. منطق این این بوده که آتش بس موقت صرفا فرصت تجدید قوا را برای ایالات متحده فراهم خواهد کرد تا دوباره به ایران حمله کند و ایران نیز به جای آتش بس موقت، صلح پایدار منطقه‌ای را قرار داده است. بغزیان درباره رسیدن به یک توافق جامع برای آتش بس گفت: در این صورت شرایط اقتصادی ما می‌تواند متفاوت شود. یعنی اگر این اتفاق همراه شود با یکسری اتفاقات مثل تثبیت حاکمیت ایران بر تنگه هرمز یا کاهش تحریم‌ها، طبعا دست ایران از نظر اقتصادی بازتر خواهد بود و با توجه به این‌که شانس حمله دوباره به حداقل می‌رسد، زمینه برای پیشرفت اقتصادی کشور هم فراهم‌تر می‌شود. در این سناریو، عصر بازسازی با بازگشت امنیت نظامی همزمان می‌شود و همین فرصت را برای ثبات بخشی بیش از هر زمان دیگری آماده می‌کند. این سناریو به معنای این است که تهران و واشنگتن تا چند سال در پی روباروبی نخواهند بود. وی با تاکید بر نقش رژیم ارزی در آن شرایط گفت: جذب سرمایه‌گذاری بدون احساس امنیت بسیار دشوار است. اعتماد سازی محصول ثبات است و اگر ما نوسانات قیمتی ارز را به طور کلی حل کنیم و روبه‌ای که پیش از جنگ در پیش گرفته شد را کنار بگذاریم، شرایط برای توسعه فراهم می‌شود. هیچ شاخصی در اقتصاد نیست که به اندازه ثبات ارزی بتواند امید و احساس امنیت را به آحاد جامعه القا کند. وی هشدار داد: حتی در آن شرایط که احتمالا بهترین سناریوی پیش‌روی ایران است هم اگر دولت رفتارهای پیشین خود را از سر بگیرد ما دچار بحران خواهیم شد. چنانچه دولت هر وقت با کسری بودجه و منابع مواجه شد، یا به بهانه‌هایی چون تقویت رقابت‌پذیری تولید داخل و بهبود صادرات سراغ تضعیف ارزش پول ملی رفته، در نهایت تورم و بحران اقتصادی پدید آمده است. ضمن این‌که سوداگری هم در مقابل تولید صنعتی تقویت شد و در نهایت فرصت‌های کشور از بین رفت. در شرایط پساجنگ هم این اقدامات به تاخیر در بازسازی منجر می‌شود.عضو هیات علمی دانشگاه تهران درباره دلیل کاهش قیمت ارز با وجود جنگ گفت: این‌جا اقدام خاصی از سوی سیاست‌گذاری اقتصادی انجام نشده است. دلیل اصلی کاهش قیمت ارز، کاهش چشمگیر تقاضا است که به دلایلی چون مسدود شدن اینترنت جهانی هم مربوط است. این امر موجب شده تا قیمت‌ها کاهشی نه چندان بزرگ را تجربه کند ولی نباید تصور کنیم نرخ فعلی، نرخ تعادلی است و این نرخ را باید نرخ عصر جنگ در نظر بگیریم.

وی با اعلام بی خبری از اقدامات وزارت اقتصادی و بانک مرکزی گفت: من این روزها ندیدم که اظهار نظری داشته باشند یا بگویند در حال انجام چه کاری هستند. شاید وزیر اقتصاد و رییس کل بانک مرکزی دور کاری می‌کنند و کمتر آفتابی می‌شوند. به هر روی ما امروز سیاست ارزی خاصی نداریم که بخواهیم کاهش قیمت‌ها را محصول عملکرد کسی بدانیم.منبع: خبرآنلاین.

zamanagahi@chmail.ir